

ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ

ΑΓΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι ἀνανέωσις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, εἶναι ἀναζώσις καί ἀνάπλασις καί ἐπάνοδος πρὸς τὴν ἀθάνατη ζωὴ τοῦ πρώτου Ἀδάμ πού καταβροχθίσθηκε ἀπὸ τὸν θάνατο λόγω τῆς ἀμαρτίας καί διὰ τοῦ θανάτου ἐπαλινδρόμησε πρὸς τὴν γῆ ἀπὸ τὴν ὁποία ἐπλάσθηκε. Ὅπως λοιπὸν ἐκεῖνον στήν ἀρχὴ δέν τὸν εἶδε κανεὶς ἄνθρωπος νὰ πλάττεται καί παίρνη ζωὴ, ἀφοῦ δέν ὑπῆρχε κανεὶς ἄνθρωπος ἐκείνη τὴν ὥρα, μετὰ δέ τὴν λῆψι τῆς πνοῆς ζωῆς μέ θεῖο ἐμφύσημα πρώτη ἀπὸ ὅλους τὸν εἶδε μιά γυναῖκα, διότι μετὰ ἀπὸ αὐτόν πρῶτος ἄνθρωπος ἦταν ἡ Εὐα· ἔτσι τὸν δεύτερο Ἀδάμ, δηλαδή τὸν Κύριο, ὅταν ἀνίστατο ἀπὸ τοὺς νεκρούς, κανεὶς ἄνθρωπος δέν τὸν εἶδε, ἀφοῦ δέν παρευρισκόταν κανεὶς δικός του καί οἱ στρατιῶτες πού ἐφύλασσαν τό μνημα ταραγμένοι ἀπὸ τὸν φόβο εἶχαν γίνει σάν νεκροί, μετὰ δέ τὴν ἀνάστασι πρώτη ἀπὸ ὅλους τὸν εἶδε μιά γυναῖκα, ὅπως ἀκούσαμε νὰ εὐαγγελίζεται σήμερα ὁ Μάρκος. διότι, λέγει, “ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἀναστήθηκε τό πρωί τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, παρουσιάσθηκε πρῶτα στή Μαρία τῆ Μαγδαληνή”.

Φαίνεται βέβαια σαφώς ότι ο ευαγγελιστής είπε και την ώρα κατά την οποία αναστήθηκε ο Κύριος, δηλαδή πρωί, και ότι παρουσιάσθηκε πρώτα στη Μαρία τη Μαγδαληνή και ότι έφάνηκε άκριβώς την ώρα της αναστάσεως. Δεν λέγει όμως έτσι, όπως θα φανή αν εξετάσωμε προσεκτικώτερα τα πράγματα. διότι λίγο παραπάνω και αυτός σε συμφωνία με τους άλλους ευαγγελιστάς λέγει ότι αυτή η Μαρία ήλθε και προηγουμένως μαζί με τις άλλες Μυροφόρες στον τάφο, και αφού τον είδε άδειανό απήλθε. Όστε ο Κύριος αναστήθηκε πολύ ενωρίτερα από το πρωί που τον είδε. Έπισημαίνοντας δέ και την ώρα εκείνη, δεν είπε απλώς πρωί, όπως έδω, αλλά πολύ πρωί. έπομένως ως ανατολή ήλίου εκεί έννοεί το άμυδρο φως που προτρέχει στον όρίζοντα, το όποιο δηλώνοντας και ο 'Ιωάννης λέγει ότι ήλθε το πρωί, όταν ακόμη ήταν σκοτεινά η Μαρία η Μαγδαληνή στο μνημείο και είδε την πέτρα σηκωμένη από το μνημείο.

Δεν ήλθε δέ μόνο προς το μνήμα τότε αυτή, κατά τον 'Ιωάννη, αλλά και απομακρύνθηκε από το μνήμα, χωρίς να ιδή τον Κύριο ακόμη. Τρέχει κι' έρχεται προς τον Πέτρο και τον 'Ιωάννη, και αναγγέλει όχι ότι αναστήθηκε ο Κύριος, άλλ' ότι μεταφέρθηκε από τον τάφο, ώστε δεν έγνώριζε ακόμη την ανάστασι. Έπομένως ο Κύριος έμφανίσθηκε στη Μαρία όχι έντελώς πρώτη, αλλά μετά την πλήρη έλευσι της ήμέρας. Υπάρχει λοιπόν κάτι που αναφέρεται συνεσκιασμένως από τους ευαγγελιστάς, το όποιο θ' αποκαλύψω προς την αγάπη σας.

Πραγματικά το ευαγγέλιο της αναστάσεως του Κυρίου πρώτη από όλους τους ανθρώπους, όπως ήταν σωστό και δίκαιο, έδέχθηκε από τον Κύριο η θεοτόκος και αυτή είδε πριν από όλους τον αναστάντα και απήλαυσε τη θεία όμιλία του, και όχι μόνο τον είδε με τους όφθαλμούς της και έγινε αυτήκοος αυτού, αλλά και πρώτη και μόνη άγγιξε τα άχραντα πόδια του, έστω και αν οι ευαγγελισταί δεν τα λέγουν φανερά όλα αυτά, μή θέλοντας να προσαγάγουν ως μάρτυρα την μητέρα, για να μην δώσουν άφορμή ύποψίας στους άπίστους. Έπειδή δέ τώρα έμεϊς με τη χάρη του αναστάντος όμιλοϋμε προς πιστούς και η ύπόθεσις της έορτης άπαιτεϊ έπείγουσα διευκρίνησι των σχετικων με τις Μυροφόρες,

μέ τήν ἄδεια αὐτοῦ πού εἶπε “δέν ὑπάρχει κρυφό πού δέν θά γίνη φανερό”, θά τό φανερώσωμε καί τοῦτο.

Λοιπόν Μυροφόρες εἶναι οἱ γυναῖκες πού ἀκολουθοῦσαν τόν Κύριο μαζί μέ τήν Μητέρα του, ἔμειναν μαζί της κατά τήν ὥρα τοῦ σωτηριώδους πάθους καί ἐφρόντισαν νά ἀλείψουν μέ μῦρα τό σῶμα τοῦ Κυρίου. Ὅταν δηλαδή ὁ Ἰωσήφ καί ὁ Νικόδημος ἐζήτησαν καί ἔλαβαν ἀπό τόν Πιλάτο τό δεσποτικό σῶμα, τό κατέβασαν ἀπό τόν σταυρό, τό περιέβαλαν σέ σινδόνια μαζί μέ ἐκλεκτά ἀρώματα, τό ἐτοποθέτησαν σέ λαξευτό μνημεῖο, καί ἔβαλαν μεγάλη πέτρα ἐπάνω στή θύρα τοῦ μνημείου, παρευρίσκονταν θεωρώντας κατά τόν εὐαγγελιστή Μάρκο ἢ Μαρία ἢ Μαγδαληνή καί ἡ ἄλλη Μαρία πού ἐκαθόταν ἀπέναντι τοῦ τάφου. Μέ τήν φράσι καί ἡ ἄλλη Μαρία ἐννοοῦσε ὅπωςδήποτε τήν Θεομήτορα. διότι αὐτή ἐλεγόταν μητέρα καί τοῦ Ἰακώβου καί τοῦ Ἰωσή, πού ἦσαν ἀπό τόν Ἰωσήφ τόν Μνήστορα. Δέν παρευρίσκονταν μόνο αὐτές παρατηρώντας, ὅταν ἐνταφιαζόταν ὁ Κύριος, ἀλλά καί ἄλλες γυναῖκες, ὅπως ἱστόρησε ὁ Λουκάς γράφοντας. “παρακολουθώντας κάποιες γυναῖκες πού εἶχαν ἔλθει μαζί του ἀπό τήν Γαλιλαία, εἶδαν τό μνημεῖο καί τήν σ’ αὐτό τοποθέτησι τοῦ σώματός του. ἦσαν ἡ Μαγδαληνή Μαρία καί ἡ Ἰωάννα καί ἡ Μαρία τοῦ Ἰακώβου καί οἱ ἄλλες μαζί τους”.

Ἄφοῦ δέ ἐπέστρεψαν, λέγει, ἀγόρασαν ἀρώματα καί μῦρα. διότι δέν εἶχαν καταλάβει ἀκριβῶς ὅτι αὐτός εἶναι ἀληθινά ἡ ὁσμή τῆς ζωῆς γιά ἐκείνους πού τόν πλησιάζουν μέ πίστι, ὅπως ὁσμή θανάτου καταλαμβάνει τούς ἕως τό τέλος ἀπειθεῖς, καί ἡ ὁσμή τῶν ἐνδυμάτων του, δηλαδή τοῦ ἰδίου τοῦ σώματος, εἶναι ἀνωτέρα ἀπό ὅλα τά ἀρώματα καί τό ὄνομά του εἶναι μῦρο χυμένο, μέ τό ὁποῖο ἐγέμισε θεία εὐωδία τήν οἰκουμένη. Ἐτοιμάζουν λοιπόν μῦρα καί ἀρώματα, ἀφ’ ἐνός μέν πρός τιμήν τοῦ νεκροῦ, ἀφ’ ἑτέρου δέ γιά παρηγοριά ἀπό τή δυσωδία τοῦ σώματος, ὅταν θά ἔλειωνε, βοηθώντας μέ τήν ἀλοιφή των τούς ἐπιθυμοῦντας νά παραμένουν δίπλα.

Ἄφοῦ λοιπόν ἐτοίμασαν τά μῦρα καί τά ἀρώματα, κατά τήν ἐντολή τό Σάββατο ἠσύχασαν. διότι δέν εἶχαν καταλάβει ἀκόμη τά ἀληθινά σάββατα, οὔτε εἶχαν γνωρίσει καλά τό εὐλογημένο ἐκεῖνο σάββατο πού μεταφέρει τή φύσι τους ἀπό τά βάραθρα τοῦ ἅδη στό ὀλόφωτο

καί θεῖο καί οὐράνιο ὕψος. “Τήν πρώτη τῆς ἐβδομάδος, ὄρθρο βαθύ”, ὅπως λέγει ὁ Λουκᾶς, “ἦλθαν στό μνημα, φέροντας τά ἀρώματα πού ἐτοίμασαν”. ὁ δέ Ματθαῖος λέγει, “ἀργά τό Σάββατο, ξημερώνοντας τήν πρώτη τῆς ἐβδομάδος” καί ὅτι οἱ προσελθοῦσες εἶναι δύο. ὁ Ἰωάννης “τό πρωί, ἐνῶ ἦταν ἀκόμη σκοτεινά”, καί ὅτι μιά εἶναι ἡ προσελθοῦσα, Μαρία ἡ Μαγδαληνή. ὁ δέ Μάρκος “πολύ πρωί τῆς πρώτης τῆς ἐβδομάδος” καί ὅτι τρεῖς εἶναι οἱ προσελθοῦσες.

Πρώτη λοιπόν τῆς ἐβδομάδος λέγουν ὅλοι οἱ εὐαγγελισταί τήν Κυριακή. ἀργά τό Σάββατο, ὄρθρο βαθύ, πολύ πρωί καί πρωί σκοτεινά ἀκόμη, ὀνομάζουν τόν χρόνο γύρω ἀπό τόν ὄρθρο, ἀνάμικτο ἀπό φῶς καί σκότος. αὐτός ὁ χρόνος εἶναι, ἀφοῦ ἀρχίζει νά αὐγάζει τό ἀνατολικό μέρος τοῦ ὀρίζοντος πού προκαταγγέλλει τήν ἡμέρα. Μπορεῖ δέ κανείς παρατηρώντας ἀπό μακριά, πρὸς αὐτό, νά τό ἰδῆ νά ἀρχίζη νά χρωματίζεται ἀπό φῶς γύρω ἀπό τήν ἐνάτη ὥρα τῆς νυκτός, ὥστε ἕως τήν πλήρη ἡμέρα νά ὑπολείπωνται τρεῖς ὥρες.

Φαίνονται βέβαια νά διαφωνοῦν κάπως οἱ εὐαγγελισταί μεταξὺ τους τόσο γιά τήν ὥρα, ὅσο καί γιά τόν ἀριθμό τῶν γυναικῶν, ἐπειδή, ὅπως εἶπα, οἱ Μυροφόρες ἦσαν πολλές, καί ἦλθαν στόν τάφο ὄχι μιά φορά, ἀλλά καί δύο καί τρεῖς φορές, συντροφιά μὲν, ἀλλ’ ὄχι οἱ ἴδιες, καί κατὰ τόν ὄρθρο μὲν ὅλες, ἀλλ’ ὄχι τόν ἴδιο χρόνο ἀκριβῶς, ἡ δέ Μαγδαληνή ἦλθε πάλι μόνη της καί ἔμεινε περισσότερο. Κάθε εὐαγγελιστής λοιπόν ἀναφέρει μιά προέλευσι μερικῶν καί παραλείπει τίς ἄλλες. Ὅπως δέ ἐγώ ὑπολογίζω καί συνάγω ἀπό ὅλους τούς εὐαγγελιστάς, σύμφωνα μέ ὅσα εἶπα προηγουμένως, πρώτη ἀπό ὅλες ἦλθε στόν τάφο τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἡ Θεοτόκος, ἔχοντας μαζί τήν Μαγδαληνή Μαρία. Τοῦτο κυρίως τό συμπεραίνω ἀπό τόν εὐαγγελιστή Ματθαῖο. Διότι, λέγει, “ἦλθε ἡ Μαγδαληνή Μαρία καί ἡ ἄλλη Μαρία”, πού ἦταν ὀπωσδήποτε ἡ Θεομήτωρ, γιά νά ἰδοῦν τόν τάφο. Καί ἰδού ἔγινε μέγας σεισμός. διότι ἄγγελος Κυρίου, ἀφοῦ κατέβηκε ἀπό τόν οὐρανό, προσῆλθε, ἀπεκύλισε τήν πέτρα ἀπό τήν θύρα τοῦ μνημείου κι’ ἐκάθотαν ἐπάνω σ’ αὐτήν. ἦταν δέ ἡ μορφή του σάν ἀστραπή καί τό ἔνδυμά του λευκό σάν τό χιόνι, ἀπό τόν φόβο δέ

ἐμπρός του ἐταράχθησαν οἱ φύλακες κι' ἔγιναν σάν νεκροί”.

“Ὅλες λοιπόν οἱ ἄλλες γυναῖκες ἦλθαν μετά τό σεισμό καί τήν φυγή τῶν φυλάκων, κι' εὐρῆκαν τόν τάφο ἀνοιγμένο καί τήν πέτρα ἀποκυλισμένη. ἡ δέ Παρθενομήτωρ ἔφθανε τή στιγμή πού ἐγινόταν ὁ σεισμός, ἀποκυλίσθηκε ἡ πέτρα καί ἀνοιγόταν ὁ τάφος καί οἱ φύλακες ἦσαν παρόντες, ἄν καί συγκλονισμένοι ἀπό τόν φόβο. γι' αὐτό μετά τόν σεισμό αὐτοί ἀνασηκώθηκαν καί ἐκύτταξαν ἀμέσως νά φύγουν, ἐνῶ ἡ θεομήτωρ ἐντρυφοῦσε στή θεά. Ἐγώ πάντως νομίζω ὅτι γι' αὐτήν πρώτη ἀνοίχθηκε ὁ ζωφόρος ἐκεῖνος τάφος (διότι γι' αὐτήν πρώτη καί δι' αὐτῆς ἔχουν ἀνοιχθῆ σ' ἐμᾶς ὅλα, ὅσα εἶναι ἐπάνω στόν οὐρανό καί κάτω στή γῆ) καί ὅτι γι' αὐτήν ἄστραπτε ἔτσι ὁ ἄγγελος, ὥστε, ἄν καί ἡ ὥρα ἦταν ἀκόμη σκοτεινή, αὐτή μέ τό πλούσιο φῶς τοῦ ἀγγέλου ὄχι μόνο νά ἰδῆ τόν τάφο κενό, ἀλλά καί τά ἐντάφια νά εἶναι τακτοποιημένα καί πολυτρόπως νά μαρτυροῦν τήν ἔγερσι τοῦ ἐνταφιασθέντος.

Ἦταν δέ προφανῶς ὁ εὐαγγελιστής ἄγγελος ὁ ἴδιος ὁ Γαβριήλ. Διότι μόλις τήν εἶδε αὐτός νά σπεύδῃ πρὸς τόν τάφο, αὐτός πού παλαιότερα τῆς εἶχε εἰπεῖ, “μή φοβῆσαι, Μαρία, διότι εὐρῆκες χάρι ἀπό τόν θεό”, σπεύδει καί τώρα καί κατεβαίνει νά εἰπῆ τό ἴδιο πάλι στήν ἀειπάρθενο καί νά ἀναγγεῖλῃ τήν ἀπό τούς νεκρούς ἀνάστασι τοῦ γεννηθέντος ἀπό αὐτήν ἀσπόρως, νά σηκώσῃ τήν πέτρα, νά ὑποδείξῃ τόν κενό τάφο καί τά ἐντάφια, κι' ἔτσι νά ἐπιβεβαιώσῃ τήν καλή ἀγγελία. Διότι, λέγει, “ἀποκρινόμενος ὁ ἄγγελος, εἶπε στίς γυναῖκες. μή φοβῆσθε ἐσεῖς, ζητεῖτε τόν Ἰησοῦ, τόν ἐσταυρωμένο; ἀναστήθηκε. ἰδοῦ ὁ τόπος ὅπου ἐκοιτόταν ὁ Κύριος”. Ἐάν, λέγει, βλέπετε τούς φύλακες συγκλονισμένους ἀπό τόν φόβο, ἀλλά ἐσεῖς νά μήν φοβῆσθε. διότι γνωρίζω ὅτι ζητεῖτε Ἰησοῦν τόν ἐσταυρωμένο. ἐσηκώθηκε, δέν εἶναι ἐδῶ. Διότι αὐτός, ὄχι μόνο εἶναι ἀκράτητος ἀπό τοῦ ἄδη καί τοῦ θανάτου καί τοῦ τάφου τά κλειστρα καί τούς μοχλοῦς καί τίς σφραγίδες, ἀλλ' εἶναι καί κύριος τῶν ἀθανάτων καί οὐρανίων ἀγγέλων μας καί ὁ μόνος αὐτός εἶναι Κύριος τοῦ σύμπαντος. “ἰδέτε”, λέγει, “τόν τόπον ὅπου ἐκοιτόταν ὁ Κύριος καί πηγαίνετε γρήγορα νά εἰπῆτε στούς μαθητάς του ὅτι ἀναστήθηκε ἀπό τούς νεκρούς”.

“ Ἄφοῦ δέ ἐξῆλθαν”, λέγει, “μέ φόβο καί χαρά μεγάλη”. Ἐγώ νομίζω πάλι ὅτι τόν μέν φόβο ἔχει ἀκόμη ἡ Μαγδαληνή Μαρία καί οἱ ἄλλες γυναῖκες πού εἶχαν ἔλθει ἕως τότε μαζί (διότι αὐτές δέν κατενόησαν τήν σημασία τῶν λόγων τοῦ ἀγγέλου οὔτε μπόρεσαν νά συλλάβουν τελείως τό φῶς, ὥστε νά ἰδοῦν καί μάθουν ἀκριβῶς), ἐνῶ ἡ Θεομήτωρ ἀπέκτησε τή μεγάλη χαρά, διότι κατενόησε τά λόγια τοῦ ἀγγέλου καί παραδόθηκε ὀλόκληρη στό φῶς, ὡς τελείως καθαρὰ καί θείως χαριτωμένη, ἐγνώρισε μέ ὅλα αὐτά τήν ἀλήθεια κι’ ἐπίστευσε στόν ἀρχάγγελο, ἐπειδή αὐτός ἀπό πολύν καιρό τῆς ἐφάνηκε διά τῶν ἔργων ἀξιόπιστος. Πῶς ἄλλωστε, ἀφοῦ ἦταν παροῦσα στά γεγονότα ἡ θεόσοφος Παρθένος, δέν θά κατανοοῦσε τό συμβάν, ἀφοῦ δηλαδή εἶδε σεισμό, καί μάλιστα μεγάλο, ἄγγελο νά κατέρχεται ἀπό τόν οὐρανό, καί μάλιστα ἀστραποβόλο, τή νέκρωσι τῶν φυλάκων καί τοῦ λίθου τήν μετάθεσι, τήν κένωσι τοῦ τάφου καί τό μέγα θαῦμα τῶν ἐνταφίων, πού ἦσαν ἄλυτα καί συγκρατημένα μέ σμύρνα καί ἀλόη καί συγχρόνως ἐφαίνονταν ἀδειανά ἀπό τό σῶμα, καί ἐπί πλέον ἀφοῦ ἔλαβε τήν χαρμόσυνη πρός αὐτήν θέα καί ἀγγελία τοῦ ἀγγέλου; Ὅταν δέ ἐξῆλθαν μετά τόν εὐαγγελισμό τοῦτον, ἡ μέν Μαγδαληνή Μαρία, σάν νά μήν ἄκουσε κἄν τόν ἄγγελο, ἀφοῦ ἄλλωστε οὔτε ἐκεῖνος ὠμίλησε γι’ αὐτήν, διαπιστώνει μόνο τήν κένωσι τοῦ τάφου, χωρίς νά ἀναφέρει καθόλου τά ἐντάφια. καί τρέχει πρός τόν Σίμωνα Πέτρο καί τόν ἄλλο μαθητή, ὅπως λέγει ὁ Ἰωάννης.

Ἡ δέ Θεομήτωρ Παρθένος, συνοδευομένη ἀπό ἄλλες γυναῖκες, ἐπανερχόταν πάλι ἐκεῖ ἀπό ὅπου ἦλθε. καί ἰδού, ὅπως λέγει ὁ Ματθαῖος “ὁ Ἰησοῦς τίς συνάντησε λέγοντας, χαίρεται”. Βλέπετε ὅτι καί πρίν ἀπό τήν Μαγδαληνή Μαρία ἡ Θεομήτωρ εἶδε αὐτόν πού γιά τήν σωτηρία μας ἔπαθε σαρκικά καί ἐτάφηκε καί ἀναστήθηκε; “Αὐτές δέ”, λέγει, “προσῆλθαν, ἔπιασαν τά πόδια του καί τόν προσκύνησαν”. Ὅπως δέ, ὅταν ἡ Θεοτόκος ἄκουσε τό εὐαγγέλιο τῆς ἀναστάσεως μαζί μέ τήν Μαγδαληνή Μαρία ἀπό τόν ἄγγελο, μόνο αὐτή κατάλαβε τή σημασία τῶν λόγων, ἔτσι καί μαζί μέ τίς ἄλλες γυναῖκες, ὅταν συνάντησε τόν Υἱό καί Θεό, πρώτη ἀπό ὅλες τίς ἄλλες εἶδε καί ἀναγνώρισε τόν ἀναστάντα καί προσπίπτοντας ἔπιασε τά πόδια του κι’ ἔγινε ἀπόστολός του πρός τούς Ἀποστόλους.

“Οτι δέ ἡ Μαγδαληνή Μαρία δέν ἦταν μαζί μέ τήν Μητέρα τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἐπιστρέφοντας ἀπό τόν τάφο τήν συνάντησε καί τῆς παρουσιάσθηκε καί τῆς ὠμίλησε ὁ Κύριος, διδασκόμαστε ἀπό τόν Ἰωάννη. διότι, λέγει, “τρέχει αὐτή πρὸς τόν Σίμωνα Πέτρο καί πρὸς τόν ἄλλο μαθητή, τόν ὁποῖο ἀγαποῦσε ὁ Ἰησοῦς, καί λέγει σ’ αὐτούς, ἐσήκωσαν τόν Κύριο ἀπό τό μνήμα καί δέν γνωρίζομε πού τόν ἐτοποθέτησαν”. Πῶς τάχα, ἂν τόν εἶδε καί τόν ἄγγισε μέ τά χέρια τῆς καί τόν ἄκουσε νά ὁμιλῇ, θά ἔλεγε τέτοια πράγματα, ὅτι τόν ἐσήκωσαν καί τόν μετέθεσαν, ποῦ ὅμως, δέν γνωρίζομε; Ἄλλά μετά τό δρόμο τοῦ Πέτρου καί τοῦ Ἰωάννη πρὸς τόν τάφο καί τήν ἐκεῖ θεά τῶν σινδονιῶν καί τήν ἐπιστροφή, λέγει, “ἡ δέ Μαρία ἐστεκόταν κόντα στό μνημεῖο ἔξω κλαίοντας”.

Βλέπετε ὅτι ὄχι μόνο δέν τόν εἶχε ἰδεῖ ἀκόμη, ἀλλ’ οὔτε κἂν εἶχε πληροφορηθῆ σχετικά; Καί ὅταν δέ τήν ἐρώτησαν οἱ παρουσιασθέντες ἄγγελοι, γυναῖκα, “γιατί κλαίεις”, ἐκείνη πάλι ἀποκρίνεται σάν γιά νεκρό. Καθώς δέ ἐστράφηκε καί εἶδε τόν Ἰησοῦ, οὔτε τότε δέν ἐκατάλαβε, ἀλλά ἐρωτωμένη ἀπό αὐτόν, τί κλαίει, ἀπαντᾷ παρόμοια, ἕως ὅτου ἐκεῖνος, καλώντας τήν ὀνομαστικά, παρουσίασε τόν ἑαυτό του ζωντανό. Τότε λοιπόν προσπίπτοντας καί αὐτή καί ζητώντας νά προσφέρῃ τόν ἀσπασμό στά πόδια ἐκείνου, ἄκουσε ἀπό αὐτόν τίς λέξεις, “μή μ’ ἐγγίξης”. Ἀπό αὐτό μαθαίνομε ὅτι, ὅταν προηγουμένως ἐφάνηκε στή μητέρα καί στίς γυναῖκες πού ἦσαν μαζί, μόνο σ’ αὐτήν ἐπέτρεψε νά πιάσῃ τά πόδια του, ἂν καί ὁ Ματθαῖος ἀποδίδει τοῦτο καί στίς ἄλλες γυναῖκες, μή θέλοντας γιά τήν αἰτία πού εἶπαμε στήν ἀρχή νά προβάλῃ φανερά τήν μητέρα στό θέμα αὐτό.

Ἄφοῦ δέ πρώτη ἦλθε στόν τάφο ἡ ἀειπάρθενος Μαρία καί πρώτη ἐδέχθηκε τό μήνυμα τῆς ἀναστάσεως, ἔπειτα ἦλθαν πολλές μαζί, εἶδαν καί ἐκεῖνες τήν πέτρα ἀποκυλισμένη καί ἄκουσαν τούς ἀγγέλους, πού ἐπιστρέφοντας μέ τό ἄκουσμα αὐτό καί τήν θεά ἐχωρίσθηκαν. Ἄλλες, ὅπως λέγει ὁ Μάρκος, “ἔφυγαν ἀπό τό μνήμα, κυριαρχημένες ἀπό φόβο καί ἔκστασι καί δέν εἶπαν σέ κανένα τίποτε, διότι ἐφοβοῦνταν”. Ἄλλες ἀκολούθησαν τήν Μητέρα τοῦ Κυρίου, καί αὐτές ἦσαν πού ἐπέτυχαν τήν θεά καί συνομιλία τοῦ Δεσπότη. Ἡ δέ Μαγδαληνή ἐπῆγε στόν Πέτρο καί τόν Ἰωάννη,

μαζί με τούς οποίους ἔρχεται πάλι μόνη στόν τάφο. ὅταν δέ ἐκεῖνοι ἀναχώρησαν, αὐτή παραμένοντας ἀξιῶνεται τῆς δεσποτικῆς θεάς, στέλλεται καί αὐτή πρός τούς Ἀποστόλους καί ἔρχεται πάλι πρός αὐτούς, γιά ν' ἀπαγγεῖλη σέ ὅλους, ὅπως λέγει ὁ Ἰωάννης, “ὅτι εἶδε τόν Κύριο, πού εἶπε σ' αὐτήν αὐτά”. Αὐτή λοιπόν ἡ θεά λέγει καί ὁ Μάρκος ὅτι ἔγινε πρῶί, δηλαδή κατά τήν πλήρη ἀρχή τῆς ἡμέρας, ἀφοῦ ἐπέρασε ὅλος ὁ ὄρθρος, ἀλλά δέν ἰσχυρίζεται ὅτι τότε ἔγινε ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἢ ἡ πρώτη ἐμφάνισίς του.

Ἔχομε λοιπόν τά συμβάντα ἐξακριβωμένα καί τήν ἀπό τήν ἀρχή ζητουμένη συμφωνία τῶν τεσσάρων εὐαγγελιστῶν ὡς πρός αὐτά. Οἱ δέ μαθηταί κατά τήν ἡμέρα τῆς ἀναστάσεως τήν ἴδια, ἐνῶ ἄκουσαν ἀπό τίς Μυροφόρες καί τόν Πέτρο, καθώς καί ἀπό τόν Λουκᾶ καί τόν Κλεόπα, ὅτι ὁ Κύριος ζῆ καί ἐθεάθηκε ἀπό αὐτές, ἀπίστησαν. γι' αὐτό ὀνειδίζονται ἀπό αὐτόν, ὅταν τούς ἐμφανίσθηκε ὕστερα, καθώς ἦσαν συναθροισμένοι μαζί. Ὅταν ὅμως παρέστησε τόν ἑαυτό του ζωντανό κατά πολλούς τρόπους καί πολλές φορές, ὄχι μόνο ἐπίστευσαν ὅλοι, ἀλλά καί ἐκήρυξαν παντοῦ. “ὁ λόγος τους ἐξῆλθε σέ ὅλη τή γῆ καί τά ρήματά τους ἔφθασαν στά πέρατα τῆς οἰκουμένης”, “ἐνῶ ὁ Κύριος συνεργοῦσε καί ἐβεβαίωνε τόν λόγο μέ τά συνοδευτικά θαύματα”. διότι τά θαύματα ἦσαν ἀναγκαιότατα, μέχρις ὅτου κηρυχθῆ ὁ λόγος σέ ὅλη τή γῆ. Ἀλλά χρειάζονται μέν σημεῖα καί τεράστια θαύματα πρός παράστασι καί βεβαίωσι τῆς ἀληθείας τοῦ κηρύγματος. χρειάζονται ὅμως σημεῖα, ἀλλ' ὄχι τεράστια πρός παράστασι αὐτῶν πού ὑποδέχθηκαν τόν λόγο, ἂν βεβαίως ἐπίστευσαν. Ποιά δηλαδή σημεῖα; Τά ἀπό τά ἔργα. “Δεῖξε μου”, λέγει, “τήν πίστη σου ἀπό τά ἔργα σου”, καί “ποιός εἶναι πιστός, ἅς δείξη τά ἔργα του ἀπό τήν καλή διαγωγή”. Ποιός θά πιστεύση πραγματικά ὅτι ἔχει διάνοια θεία καί ὑψηλή, καί θά ἐλέγαμε οὐράνια, ὅπως εἶναι ἡ εὐσέβεια, αὐτός πού ἐπιδίδεται σέ φαῦλα ἔργα καί εἶναι προσηλωμένος στή γῆ καί στά γήινα;

Δέν ὠφελεῖ τίποτε λοιπόν, ἀδελφοί, ἐάν λέγη κανεῖς ὅτι ἔχει θεία πίστι, δέν ἔχει ὅμως ἔργα κατάλληλα στήν πίστι. Τί ὠφέλησαν οἱ λαμπάδες τίς μωρές παρθένους, ἀφοῦ δέν εἶχαν

έλαιο, δηλαδή τά ἔργα τῆς ἀγάπης καί τῆς συμπαθείας; Τί ὠφέλησε ἡ ἐπίκλησις τοῦ Ἀβραάμ σάν πατρός τόν πλούσιο ἐκεῖνον πού τηγανιζόταν στήν ἄσβεστη φλόγα ἐξ αἰτίας τῆς ἀσυμπαθείας πρὸς τόν Λάζαρο; Τί ὠφέλησε ἡ δῆθεν εὐπείθεια πρὸς τὴν πρόσκλησι ἐκεῖνον τόν ἄνθρωπον πού δέν εἶχε ἀποκτήσει διὰ τῶν ἀγαθῶν ἔργων ἕνδυμα κατάλληλο γιὰ τό θεῖο γάμο καί γιὰ τόν ἄφθαρτο ἐκεῖνο νυμφῶνα; Προσκλήθηκε μὲν καί προσῆλθε, διότι ἐπίστευσε ὅπωςδήποτε, καί παρακάθησε μέ τούς ἁγίους ἐκείνους συνδαιτυμόνες, ἀλλ' ὅταν ἐξεσκεπάσθηκε καί καταισχύνηθηκε, ὡς ἐνδεδυμένος τὴν φαυλότητα ἀπὸ τά ἦθη καί τίς πράξεις ἐδέθηκε ἀνηλεῶς χειροπόδαρα κι' ἐρρίφθηκε στή γέεννα τοῦ πυρός, ὅπου ἐπικρατεῖ ὁ κλαυθμός καί ὁ τρυγμός τῶν ὀδόντων.

Αὐτὴν εἶθε νά μή τὴν δοκιμάση κανεὶς Χριστιανός, ἀλλ' ἐπιδεικνύοντας ὅλοι διαγωγή πρέπουσα στήν πίστι, νά εἰσέλθωμε στόν νυμφῶνα τῆς ἀφθαρτῆς εὐφροσύνης καί νά ζήσωμε αἰωνίως μαζί μέ τούς ἁγίους ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ἡ κατοικία ὅλων τῶν εὐφραινομένων. Γένοιτο.